

мотивированные, убедительные. Книгу с успехом могут использовать исследователи-лингвисты, журналисты, преподаватели и студенты высших учебных заведений как Украины, так и других стран.

Вільчинська Т.П.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

**Рецензія на: Климентова О.В. Вербальна сугестія сакральних текстів
(на матеріалі українських молитов). – К.: ПП «ППНВ», 2012. – 372 с.**

Наукова монографія кандидата філологічних наук Климентової О.В. присвячена актуальній темі – специфіці україномовного релігійного вербального дискурсу, що вивчається з позицій сугестивного впливу. Проте ракурс аналізу текстового матеріалу, вибраний автором, дозволяє вийти за межі вказаної специфіки й розширити наше уявлення про місце лінгвістичних маніпуляційних технологій в сучасному інформаційному просторі, що дотичний практично до всіх сфер нашого життя.

Дослідницький інтерес Климентової О.В. спрямований на тексти, що завжди користувались високим авторитетом, адже вони забезпечують важливу для будь-якої людини потребу у спілкуванні з духовним світом.

Монографія складається з трьох розділів. Перший - «Сугестія: аспекти дослідження проблеми» - має теоретичний характер. Він вводить у широке коло проблем, пов'язаних із осмисленням та застосуванням сугестії. Автор тяжіє до повноти і системності представлення феномена сугестії. Значна частина розділу присвячена аналізу вербального сугестивного впливу безпосередньо у релігійному дискурсі.

Другий розділ – «Рівнева організація сугестивного тексту». Молитви, на яких буде аналіз Климентова О.В., розглядаються з урахуванням значного спектру особливостей: історичного процесу, змістового наповнення, функцій у соціумі, сугестивного потенціалу як комплексу вербальних механізмів впливу, представлених на просодичному, фонетичному, лексико-семантичному, синтаксичному, текстовому рівнях організації. В основу такого підходу покладено неспростовну тезу про те, що сакральний текст має велику суспільну цінність, містить важливу конфесійну інформацію й експансивно

впливає на читачів. Цей вплив знаходить своє втілення у різноманітних ефектах особистісної трансформації.

Третій розділ присвячено аналізу емоційно-експресивних аспектів сугестивного впливу. Проблема емотивної кореляції у сакральних текстах раніше розглядалась дуже фрагментарно попри те, що всі дослідники релігійних феноменів вказують на тісний зв'язок емоцій із віруваннями людей. Тому залучення до наукового аналізу проблемних аспектів даної теми - це спроба заповнити одну з лакун у вивченні вербального релігійного дискурсу, адже програмуючий потенціал українських православних молитов стосовно їх емотивної релевантності залишається нерозкритим.

Автором вперше було з'ясовано спектр емотивної кореляції молитовних текстів та її роль у процесах вербального сугестивного впливу. При аналізі текстів О.В.Климентова слушно акцентує емоції страху, каяття, надії, радості, зацікавлення. Характерною ознакою емотивної кореляції молитовних текстів постає пліромність, що вказує на специфічну динаміку почуттєвого реагування на сакральний текст.

Аналіз молитов із позицій сугестивного впливу дозволив автору виділити ознаки програмуючого характеру в молитовних українських текстах та типових ситуаціях їх функціонування, виявити ізоморфні зв'язки між одиницями інформативного впливу та дослідити проявлені в текстах цілі і смисли конфесійної комунікації. Механізми вербального впливу, виявлені автором, мають надзвичайно високий рівень валідності, збереглися всупереч численним чинникам розхитування сугестивної норми сакрального джерела, витримали перевірку часом, передбачають психоекологічні параметри дії, піддаються репродукуванню в інших різновидах функціональних текстів.

Матеріалом для даного лінгвістичного дослідження прислужилися не тільки різні жанри молитовних текстів, а й різні перекладні редакції, значна кількість богословських, біблієзнавчих праць, що, звісно, додає ваги науковій студії О.В.Климентової.

Важливо, що Климентова О.В. демонструє рівень належної коректності при роботі з сакральними змістами та безперечну повагу до смисложиттєвих цінностей, які пропонує сучасному світу православ'я.

Вивчення вербальних механізмів впливу, виявлених у сакральних текстах, робить вагомий внесок у важливу і мало досліджену проблему вироблення чітких рекомендацій для безпечного

використання у сфері забезпечення населення України функціональними текстами різновекторної спрямованості. Небезпека від неконтрольованого використання відверто маніпуляційних текстів актуалізована в роботі Климентової О.В. на матеріалі аналізу мовних феноменів сектантства.

Монографія Климентової О.В. значною мірою спирається на міждисциплінарні підходи. Це дозволяє вийти на широке коло актуальних проблем, пов'язаних із усвідомленням небезпеки безконтрольного мовного впливу, а точніше сказати, вербального програмування людини в сучасному суспільстві. Сакральні тексти у даному контексті дослідження є надзвичайно вдячним матеріалом для аналізу через те, що їх позитивний і розвиваючий внесок підтверджений усіма культурами світу. Вивчення параметрів вербального програмування з використанням функціонального тексту дозволяє успішно протистояти натиску інформаційного хаосу та численним спробам конструювання наповнених примарами мовних картин світу.

Вивчення вербальної сугестії в усіх аспектах її функціональності, визначення меж сугестивної норми та психоекологічних механізмів і засобів вербалізації широкого спектру комунікаційних інтенцій, безперечно, є пріоритетними для сучасного етапу розвитку української мовознавчої науки.

Дана монографія є вагомим внеском у дослідження окресленої проблематики. Попри те що вивчались релігійні тексти, результати авторського аналізу дозволяють вивести механізми мовного впливу за межі сакрального дискурсу в інші сфери життєдіяльності (ЗМІ, рекламу, політику, педагогіку, психотерапію, журналістику, художню літературу тощо) на психоекологічній основі.

Стосовно недоліків рецензованої наукової праці варто вказати на деяку «есеїстичність» авторської манери викладу матеріалу та нерівномірність у структуруванні його частин. Проте вони не зменшують цінності рецензованої праці.

Монографія О.В.Климентової «Вербальна сугестія сакральних текстів (на матеріалі українських молитов)», безперечно, буде цікава усім, хто цікавиться різноманітними аспектами мовного впливу.